Lausunto O 20/2015 vp Tulevaisuusvaliokunnan selvityshankkeet 2015 - 2019
Teema: Palvelualojen nykytila ja tulevaisuuden näkymät sekä palveluvienti

Sampo Hietanen, perustaja, toimitusjohtaja MaaS Global

Liikenteen toimialalla on käynnissä merkittävä teknologian mahdollistama murros. Kyse on ihmisten elämässä toiseksi suurimmasta kuluerästä heti asumisen jälkeen. Kansainvälisen markkinan koko arvioidaan olevan 10 000 ja 22 000 miljardin dollarin välissä riippuen laskentatavoista. Kokoluokasta kertoo se, että liikkumiseen käytetään noin kymmenen kertaa enemmän rahaa kuin telealaan.

Liikkumisen murroksen keskiössä on omistusauto, joka vastaa kaikkineen noin 85 % ihmisten kuluista ja siten markkinasta. Auton käyttöaste on yleisesti alle 5 %. Makrotasolla tämä tehottomuus mahdollistaa merkittävän tuottavuusloikan, jos löytyy palveluita täyttämään saman auton tarjoaman vapauden ja yksilöllisyyden tunteen.

Liikenne on palveluistumassa kiihtyvää tahtia ja se tarkoittaa pidemmällä aikavälillä koko markkinan uudelleenjakoa. Suomessa syntyneen konseptin ’liikkuminen palveluna’ (Mobility as a Service, MaaS) on arvioitu olevan merkittävä osa murrosta. Itse MaaS-markkinoiden arvioidaan ylittävän 1 000 miljardia dollaria viimeistään 2030. Suomen vaihtotase liikenteessä ei ole tällä hetkellä mairitteleva. Autot ja niiden käyttövoima tuodaan pääsääntöisesti Suomeen. Pienikin osa murroksessa olevasta markkinasta auttaisi kääntämään taseen positiiviseksi.

Suomi nähdään laajasti liikenteen palveluistumisen edelläkävijänä, mikä helpottaa täkäläisten toimijoiden investointien saantia sekä uskottavuutta maailmalla. Liikenteen palveluiden näkymät sekä mahdollisuudet vientiin ovat merkittävät. Se vaatii kuitenkin kotimarkkinoiden edistyksellisyyttä. Suomen markkina on pieni, mutta se voi olla uskottava edelläkävijämarkkina. Liikenteen murrosta voi hyvin verrata telealan murrokseen – Suomen kehittyneimmät markkinat auttoivat osaltaan yrityksiämme menestymään globaalisti.

Liikennekaari on osaltaan ollut merkittävä mahdollistaja uusien markkinoiden syntyyn. Jotta pieni markkinamme olisi merkittävä liikenteen palveluistumisessa, olisi työtä syytä jatkaa määrätietoisesti ja rohkeasti. Suomenkin kaltaisella maalla voi olla merkittävä vaikutus isojen alojen murrokseen nopealla toimeenpanolla.

Isojen alojen, kuten liikenne, murroksissa on yksi erottava piirre joihinkin aiemmin disruptoituihin aloihin. Systeemi on niin laaja, että palveluiden tarjoaminen vaatii koko ekosysteemin yhteistyötä. Eräs amerikkalainen rahastosijoittaja sanoi vuosia sitten, että teknologiamurrokset, jotka yksi toimija voi tehdä, on kaikki jo tehty. Nyt on jäljellä enää isoja murroksia ja ne vaativat ekosysteemejä. Uudet murrokset vaativat poliittista johtajuutta. Suomi voi hyvin ottaa liikennepalveluiden markkinoiden muokkauksessa johtavan roolin.